Ч. 106 — Пятниця 14 (26) мая 1899. — Рік IX

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. свят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр.	2·40
на пів року „	1·20
на чверть року „	—·60
місячно . . „	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр.	5·40
на пів року „	2·70
на чверть року „	1·35
місячно . . „	—·45

Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Дальші конференциї у Відни і чутка о кризі. — Засідане екзекутивного комітету правиці. — Що кажуть в Будапешті. — „Slov. Narod" о проґрамі Німців).

О скілько видко з вістий наспівших нині з Відня, ситуация політична стала дуже поважна і бодай чи не важить ся тепер у Відни найблизша судьба нашої держави. Вчера в полудне відбувала ся під проводом Є. Вел. Цісаря спільна рада коронна в справі угоди з Угорщиною і тревала від 1 до 3 год. пополудни. Зараз по тій раді, бо вже о 4 год. зібрали ся австрийскі міністри під проводом ґр. Туна, щоби вислухати справоздання о ході ради коронної і також щось ухвалити в сій справі. Загально говорять, що в наслідок вчерашних конференций заносить ся на важну подію, котра в першім ряді відобе ся, здаесь на Угорщині. Розійшла ся навіть чутка, що в угорскім кабінеті вибухла вже криза, позаяк австрийске правительство не могло ніяк згодити ся на угорскі жаданя. Кажуть, що Сель свого часу без порозуміня з австрийским правительством змінив умову зроблену в Ішлю з австрийским правительством на т. зв. формулку Селя і завів ся, бо очевидно гадав, що Австрия давним ладом, прийме все, що їй Угорщина подиктує. Тепер же Австрия не хоче приняти формулки а Сель мабуть рішив ся подати ся до димісиї, щоби своє сильне становище на Угорщині використати против австрийского правительства.

Нині о 4 год. по полудни збирає ся у Відни екзекутивний комітет правиці. В сім засіданю возьмуть участь посли: Барвіньский, Біліньский, Ебенгох, Енґель, Ферянчич, Фукс, Яворский, Катрайн, Лупул, Пацак, Повше, Пальфі, Страньский, Шварценберґ і Трайнфельз.

Fremdenblatt подає таку звістку з Будапешту: Тутешні ґазети не мають позитивних вістий о ході переговорів угодових у Відни, в тім однакож годять ся всї, що ситуация представляє ся яко дуже критична. Всї часописи обговорюють також евентуальність уступленя кабінету ґр. Туна, а рівночасно вказують на то, що також угорске правительство готове звязати задержане своїх тек з принятем єго предложень. Ті часописи думають, що рішене наступить на раді коронній під проводом Цісаря.

Slovenski Narod так пише о політичній проґрамі Німців: Жадань німецких партий обструкцийних не може ніхто брати на серіо. Яко іронію читає ся завірене, що на тій основі можна буде завести народний мир. Надія, що буде поставлена проґрама, котра проложить дорогу до порозуміня межи Німцями а Славянами, не сповнила ся ані в найменшій части. Жаданя Німців суть не до принятя і мають майже революцийний характер.

З руских товариств.

На послідних засіданях виділу „Просьвіти" полагоджено між иншими слідуючі справи:

Яко найблизшу книжочку за май і червень ухвалено друкувати: „Розкази про народи і держави Европи" а яко слідуючі: „Батько Петро і его діти" з фондациї ім. Дубравского і „Приписи о худобі".

Ухвалено постепенно видавати всї друки для громад і на разї видано: карту приналежности, протокол діловодства і дневник касовий, котрі надають ся також для читалень і філий.

Рукопись п. з. „Де що про молоко" віддано до доповненя п. Королеви, а рукопись п. з. „О домашних виробах" відкинено.

Ухвалено пригадати членам в Бережанах, щоби старали ся завязати філію при нагоді віча просьвітно господарского, котре коли покаже ся можливо, мало би відбути ся в першій половині червня.

Принято до відомости справоздане із загальних зборів філиї в Коломиї і зажадано справозданя з віча господарского в Станиславові.

Принято до відомости відповідь Намістництва позваляючу на отворене філиї „Просьвіти" у Львові.

Поручено п. Королеви, щоби при нагоді люстрациї в повіті стрийскім по можности порозумів ся з філіями.

Ухвалено вислати делеґата до читальні в Залужу.

Принято до відомости отворене читалень Просьвіти в Лубянках вижних, в Гуштині, в Поручині, в Русові, в Тулові, в Кобаках, в Кутах коло Бродів, де читальня ім. Качковского замінила ся в читальню „Просьвіти" і в Лисятичах.

Принято до відомости справоздане з 92 читалень. Всїх справоздань вплинуло 387.

Справу відзнак для читальників „Просьвіти" і справу прапора рішено предложити загальним зборам.

В справі позичок для читалень на основане крамниць і кас позичкових ухвалено заіменувати по всїх повітах мужів довіря.

3)

ДУЖЕ МОЖЛИВО!

(З німецкого — Г. Цшоккого).

(Конець).

— Як то? То Ви маете нас всїх за таких слабосильних, бідних грішників? — крикнули они всї враз: Я бодай сам про себе — додав ще кождий з них — не даю собі так легко завертати голову модною політичною горячкою.

— А менї — сказав Стрик — приходить на гадку египетский султан в Еддізоновім Зрітелю [1]). Той султан чванив ся тим, що він чоловік сильного духа. Нїчо не було сьмішнїйшого для него, як то, що розповідає коран о понадземній подорожи пророка Магомеда. Після сури [2]) корану з'явив ся пророкови одного дня, коли він ще лежав в постели, ангел Гавриїл, та став его водити по раю і пеклї, та по всїх сїмох небах; він чув і видів все, що тут діяло ся, розмавляв з Богом девятьдесять тисячів разів, а то все в так короткім часї, що пророк застав свою постіль ще теплу, коли ангел Гавриїл назад его до неї поклав, ба, що навіть ще не виплила була вся вода із збанка, котрий він перевернув, коли ішов до неба.

Одного дня посьміхкував ся султан з тої істориї навіть в присутности турецкого сьвятого, котрий славив ся тим, що мав чудотворну силу. Той підняв ся вилїчити султана з его невірства, скоро би він лиш схотів то зробити, що ему скаже ся. Султан взяв того черця за слово. Сьвятий чоловік повів володітеля вірних до кадки, що була аж по сам край наповнена водою. Цїлий двір був при тім і обступив кадку доокола. Чернець наказав тогди султанови занурити цїлу голову у воду і зараз в одній хвили знову виймити. Султан так зробив. Але ледви що всадив голову у воду, побачив ся при споді якихсь гір десь близько моря сам один. Можна собі подумати, як він перепудив ся! Він проклинав черця і закляв ся, що доки его житя, то він ему незабуде того чародійного збитка. Але що то помогло? Чи хотів, чи не хотів, мусів піддати ся своїй судьбі. На щасте побачив він людий в лісї. То були рубачі. За їх порадою зайшов він до міста, що було по тамтім боцї ліса. Але він опинив ся далеко від Египту, над Каспійским морем. Нїхто его не знав. Він не мав відваги признати ся, що він султан Египту. По всїляких пригодах позискав він собі ласку якогось богатого чоловіка і оженив ся з его красною донькою. З тою мав він чотирнайцятеро дітий, а то сїм хлопців і семеро дївчат. Наконець померла ему жінка, а по кількох лїтах внаслідок всїляких нещасливих пригод, війни і хороби попав він в найбільшу нужду. Прийшло було до того, що він мусів ходити улицями міста та просити хлїба. Він нераз гірко плакав, коли порівнав теперішний свій сумний стан з пишнотою колишної египетскої палати і уважав свою долю карою за своє невірство. Постановив собі спокутувати свій гріх і піти о прошенім хлїбі до Мекки. Відбув подорож щасливо. Але заким мав увійти до сьвятого міста, хотів ще обмити ся і так приготовити ся до того. Пішов до ріки, розібрав ся, занурив ся цїлий у воду і знову підняв ся з води, дивить ся, а він не стоїть в ріцї лиш перед самою кадкою, межи своїми двораками і коло черця, котрий казав ему всадити голову у воду. Мимо свого дива і радости не міг він все-таки затаїти свого гніву на черця, котрий зробив ему такого збитка і виставив его на так многі небезпечности та муки. Але здивоване

[1]) Еддізон (Addison Joseph), англійский писатель, син сьвященика, родив ся 1672 р., видавав в 1711 р. часопись „The Spectator" („Зрітель"), в котрій з гумором описував звичаї і обичаї свого часу. Він займав також в політицї важне становище, був високим урядником в міністерстві, послом і секретарем при віцекороли Ірляндиї. Письма его відзначають ся красним стилем, а тенденция їх есть моралїзуюча.

[2]) „Сура" — арабске слово, взяте з жидівского „шура", значить тільки що „рядок", „стрічка"; есть то назва поодиноких глав корану, магометаньского сьвятого письма, котре ділить ся на 114 сур.

Ухвалено предложити Видїлови краєвому: дати безпроцентові позички читальням „Просьвіти" в Хишевичах пов. рудецкого 300 зр., в Руднї пов. львівского 400 зр., в Хотінї пов. калуского 200 зр., в Вишатичах пов. перемиского 400 зр. на засноване спілки молочницкої. Просьбу читальнї в Колодіївцї відкинено, жадаючи, щоби насамперед стала читальнею „Просьвіти".

Принято до відомости справоздане о. Цурковского в справі спадку по бл. п. Семенї Кузимовичу і рішено предложити судови оригінальний запис, зложений в „Просьвітї".

Посаду урядника „Просьвіти" надано п. Хлопецкому.

На письмо п. Теофана Лукашевича, офіцияла податкового в Кальварії, віднесено ся до читальнї „Просьвіти" в Кракові, щоби она, в порозуміню з п. Лукашевичем, старала ся збільшити рух просьвітний в тих сторонах.

Принято до відомости замкнене рахунків з дому „Просьвіти" по конець цьвітня 1899. Приходу було 7108 зр., розходу 4203 зр. 59 кр.

Принято з подякою дар о. Павла Стукача в квотї 10 зр. на збільшене фонду бл. п. Целевича.

Ухвалено перенести музей „Просьвіти" до бібліотеки, а комнату сю віддати на розширене канцеляриї товариства. Склеп, де містить ся дроґерия пп. Лобоса і Фрайдмана, ухвалено віднаймити п. Щасному Травнфельнерови.

Принято до відомости справоздане з людового концерту Т. Шевченка.

Ухвалено дати на домі „Просьвіти" напись: „Дім Просьвіти".

Принято 89 нових членів.

Новинки.

Львів дня 25-го мая 1899.

— Пригоди у Львові і на провінциї. За Жовківскою рогачкою в часї латиньских Зелених сьвят не обійшло ся без звичайних там бійок. Особливо запамятав забаву якийсь артилерист Теод. Марків, котрому якийсь „пан фір" за стріляне очками на его любку так покалатав багнечайкою голову, що віднесено его на стацию ратункову. — Ученик-ґімназиясть Ів. Пирожиньский, йдучи передвчера тротуаром, упав і зломив праву руку; поратунок найшов в товаристві ратунковім.

— Дня 20 с. м. утонив ся в Ряшеві у Вислоці ґімназияст VI. кляси Авт. Серва, а знов фрайтер 40 полку піхоти Ґустав Ґарло застрілив ся. — В Чорткові тамошний коновал войсковий з'ївши дома вечерю, котру приладила ему жінка, помер за кілька годин серед проявів отроєня. — В суботу видобуто з Висли під Краковом трупа незнаного мужчини.

— Гради упали оногди в околици Галича і наробили богато шкоди. — Дня 22 с. м. навістили гради отсї місцевости: Городище, Плешківцї і Носівцї під Тернополем, Угерцї коло Золочева, Виноград під Коломиєю, Каплинцї під Бережанами і Струсів в Теребовельщинї.

— Намірене убийство і самоубийство. Іван Білоус з Тростанця під Бережанами, колись порядний і заможний господар, а нинї халупник і налоговий пяниця, хотів в ночи на 22 с. м. підрізати горло своїй жінцї, Мариї. Однако жінка обудила ся і утїкла до сусїдів з легкою раною на шиї. Коли сусїди прийшли з Мариею до єї хати, побачили, що Іван Білоус, лежить на ліжку, обллитий кровію, а в его горлї вбитий великий ніж кухонний. Стали его ратувати, а коли то удало ся, віднесено его до шпиталя в Бережанах. Причина обох тих замахів незвістна. Білоус допустив ся їх хиба по пяному.

— Добрий зять. З Тернополя пишуть: Федько Мороз з Драганівки пристав за зятя до заможного селянина в Забойках перед кількома роками. Тесть, що радо приймав угощеня горівкою і пивом від зятя, полюбив его так, що одного разу, коли горівка его розібрала, дав ся зятеви підмовити і записав ему цїлий маєток. Осягнувши так легко з поминенем инших дїтий майно тестя, Мороз почав ему вскорі відплачувати ся в той спосіб, що запряг его до найтяжшої роботи, не даючи ему удержаня. Тесть пішов до адвоката, випроцесував уневажнене даровизни і прийшов назад в посїдане маєтку, а лиш запис лишив ся на зятя. Чи з мести, чи аби дістати спадщину, досить, що добрий зять насипав до страви отрої, аби позбути ся тестя і родини. Жінка перша, що покушала перед обідом страву, пізнала в смаку отрую і так кілька осіб спасло ся від неминучої смерти. Жандармови Урбановичеви, що був в селї, удало ся всьо вислїдити і увязнити виновника.

— 200 000 рублїв виграв князь Хаіме син Дон Карльоса, що служить при росийскім войску. Перед 9 місяцями купив князь в Одесї сто льосів шляхотскої позички і тепер при тягненю головна виграна припала на один з тих льосів (серия 14.184 ч. 35).

Штука, наука і література.

— Лихий день, комедия в 1 дїї Григория Григорієвича вийшла в другім виданю, накладом А. Хойнацкого і коштує 13 кр. разом з пересилкою почтовою. Дістати можна в Ставропиґійскій книгарни, Львів, ул. Руска Ч. 5.

— Нова всесьвітна історія в німецкій мові. Треба відваги, щоби в нинїшних часах уложити і перевести плян нової всесьвітної історії. Коли же точнїйше придивити ся, то зараз покаже ся тайна: нова **всесьвітна історія „Weltgeschichte"***) заслугує на сю назву так як ніяка инша доси; головний зміст дїл, котрі доси любили красувати ся сею назкою, складав ся в вирваної як небудь якоїсь части з цїлости, з виризуваної з давен давна частини званої „Народи Середземного моря". Коли же в 1894 нараз всхідна Азия а в 1898 Америка вступили в той круг поглядів, до котрого вже навикло ся і стали перешкаджати, тогди „всесьвітна історія", тому, хто хотів орієнтувати ся, не давала вже поясненя! Сему станови негідному народу, що видав такого Гердера, зробив др. Іван Ф. Гельмольт раз на завсїгди конець.

Вже перший том, який тепер вийшов, оправдує вповнї високе ожиданє, яке має ся право покладати на зовсїм нове дїло. Насамперед сам видавець забирає слово, щоби виясинти свої провідні гадки; ся перша часть під заголовком: „Понятє всесьвітної історії" єсть проґрамою цїлого предприємства, що впорядковує величезний материял після громад народів. В другій главі розбирає славний берлинь-

*) **Weltgeschichte.** Unter Mitarbeit von dreissig Fachgelehrten, herausgegeben von Hans F. Helmolt. З 24 картами, 46 кольорованими таблицями, 125 чорними прилогами. 8 томів, оправлені в півшкірок, кождий по 10 марок (6 зр.) або 16 брошурованих півтомів по 4 марок (2,40 зр.) Перший том: Загальне. — Доісторичні часи. — Америка. — Тихий Океан. З 3 картами, 4 кольоровими таблицями і 16 чорними прилогами, Липск і Відень. Бібліоґрафічний інститут. Тут мусимо ще додати, що межи ученими, які підняли ся сего видавництва, єсть і звістний у нас із своєї працї на поли історії і археольоґії др. Володимир Мілкович.

султана дійшло до найвисшого степеня, коли він від цїлого двору, котрому розповів свої пригоди, довідав ся, що він таки зовсїм не не відступав ся від кадки, лиш саме в отсїй хвили що лише занурив голову у воду і так само нагло знову єї виймив.

— Ви, панове — говорив радник державний дальше — подобаєте в отсїм случаю зовсїм на того султана з Єгипту. Як би Вам хтось перед революциєю був сказав, що Ви всї будете підчас неї робити, то Ви були би тому не повірили. Тепер витягнули Ви голову з кадки і не хочете признати ся до того, що Ви підчас того чуда думали, які мали чувства і що пережили. Як би колись Бурбони і шляхта, що вивандрували з краю, мали знов колись вернути до Франциї, то я ручу, що они уважали би цїлу історію від 1789 р. за небувшу, і стояли би, як той султан з Єгипту, весело перед кадкою, а лїта нещастя уважали би за самообманьство, яке їм може лиш приснило ся.

Всї усьміхнули ся. Ну, ну — відозвали ся деякі на то: пан радник може й має в декім рацию. Але чи хиба на правду можна гадати, що біднї Бурбони вернуть колись назад? Таже то просто річ неможлива.

— Гм, дуже можливо! — сказав Стрик. І дїйстно він дожив ще й тої зміни, і як все вернуло знову до давнїйшого ладу і порядку.

* * *

Зміна для чоловіка з такими поглядами, як Стрик не могла бути небезпечна, тим більше, що він наконець попав був знову в неласку у наполеоньского монархізму. Розповідали собі, що Наполеон довідав ся був, що зі Срика полїтичний віщун. На короткий час перед тим, коли цїсар вибрав ся з Франциї в похід до Росиї, пішов був один з его ґенералів до радника і спитав его більше менше, яка его гадка о кінци походу? — Старий панок здивував ся на таке питане і не хотів нїчого казати. Ґенералови видавало ся то дивним. — Я гадаю, що будемо Різдво сьвяткувати в Петербурзї — сказав він; — але здає ся, ви побоюєте ся, що похід нам не удасть ся. — Радник державний звигнув своїм звичаєм плечима і відповів: Дуже можливо! — Наробив собі тим лиха. — Він дурак! — говорено і его імя щезло само від себе з лїсти радників державних. Але коли сполучені держави вступили до Франциї і всюди нищено то, що завів був Наполеон, всї говорили: Пророк зі Стрика! Оттака доля всїх тих, що мають більше розуму.

То, що він попав був в неласку за правительства узурпаторів (так почали нараз називати прогнаних цїсарів і королїв незаконного походженя) вийшло ему на ласку у нового законного володїтеля краю. Але мало що бракувало, а его приповідка була би ему і у сего нового зашкодила.

* * *

Бо коли князь одного дня дав радникови пізнати, що его уважають за чоловіка, котрому розходить ся лиш о золотий ковнїр, позаяк він при всїх змінах правительства удержав ся завсїгди на вершку, і длятого він ніякому правительству не служив вірно, відповів старий чоловічок зовсїм байдужно своїм звичаєм: Дуже можливо; бо — додав він борзо надумуючись — бо я був завсїгди вірним слугою держави.

— Таже то проста суперечність! — сказав на то пануючий князь: як же Ви можете себе називати вірним слугою держави, коли Ви нинї покланяєте ся законному а завтра незаконному володїтелеви?

— Як-раз длятого, що я завсїгди старав ся щоби не бути слугою панів лиш слугою держави. За незаконних пануючих або таких, що нїчого доброго не мають на думцї, єсть подвійним обовязком кождого щирого приятеля вітчини помагати державі.

— Що, державі?—ситав володїтель. — Я говорю о правительстві. Хиба-ж Ви можете подумати собі правительство окремо від держави?

— Нї, наймилостивїйший пане; але особу окремо від правительства.

Монарх подивив ся грізним оком на радника державного і сказав: То революцийна бесїда, з якою тепер не вільно відзивати ся. То собі памятайте: Я а держава то більше менше одно і то само. Ви не слуга держави, лиш мій слуга для держави.

Радник державний поклонив ся мовчки. По якімсь часї увільнено его що правда від уряду задля его старости, але все-таки полишено ему пенсию.

Тай здалека від публичних справ задержав він здобуту собі раз повагу і особливу славу політичного віщуна. Бо всї зміни державні заповів він на свій лад вже давно наперед і з впадаючою в очи докладностию, так, що люди ніби з якоїсь забобонности ішли до него, щоби поспитати его гадки о будучности.

Коли его одного разу вихвалювали ізза его рідкого дару, не міг він здержати ся від сьміху. Межи людьми — казав він, — що попросту хотять бути сліпими, можна дуже дешевим способом стати віщуном і ворожбитом. Зі здоровим людским розумом і холодною кровю можна далеко сягнути, коли цїлий сьві-

ский історик права, професор І. Келер: Основи історії розвою людскости". Він розбирає знаменито понятя: розвій, розвій людскости, розвій культури, щоби відтак взяти ся до самої культури після еї часового, національного і сьвітового характеру. Достойно прилучає ся третий відділ; він походить з під пера звістного поза границями Німеччини липского ґеоґрафа професора Фридриха Рацеля, і має заголовок: „Людскість яко прояв житя на земли". Чоловік жие на земли; его історию годі собі подумати без сеї природної почви, на котрій она розграє ся. Цікаві спостереженя антропо-ґеоґрафії, які подає Рацель в одинайцяти частинах, будуть всї читати не без значного хісна. На тім вичерпано загальний вступ а властиве оповідане розпочинає ся — також сьміла повина! — „Доісторичними часами людскости", написаними монахівским палеонтольоґом, профес. Ів. Ранке. Починаючи найстаршою історию культури людскости, веде нас Ранке через неолітичну аж до доби свитаючої історії. Аж тепер вже готове появи для історика. Але ряд історичних оповідань починає ся не від Єгипту, лиш від Америки! Та й сей погляд опирає ся на певній основі. Подумаймо собі народи землї розкинені на карті в проекциї Меркатора, то Американцї мають свое місце на всхіднім крилї, они найдальше віддалені від тих, що живуть на всхіднім березї Атлянтийского океану; Америка есть отже всходом замешканої землї. Треба признати: сей погляд має богато потягаючого. На всякий случай має він то щастє бути „вельми актуальним": дійстно дає ся відчувати конечна потреба доброї історії Америки. Ту історию подає нам на 25 аркушах від найдавнійших часів аж до тепер обзнакомлений на сім поли професор Конр. Геблер в Дрезднї. Відтак слїдує яко звязь межи першим а другим томом, в котрім буде ся говорити о всхідній Азії і Океанії; „Історичне значінє Тихого Океану", пояснене дром Вайле (по смерти др. Вільчека): дальша визначність Гельмольтової „Всесьвітної" історії, що она перший раз признає право Океанови. Закінчене творить старанно виготовлений спис змісту.

Карти, кольорові і чорні прилоги, які додані до першого тому, відповідають найвисшим вимогам. „Борба Ішпанців в Мехіку", Палата-Cliff, народи Пуебльо, Місийне заведенє Єзуїтів Сан Жозе, Конституцийна грамота Сполучених Держав, суть иншими оказами репродукцийної штуки, котрі можуть знаменито причинити ся до зрозуміня тексту.

Господарство, промисл і торговля.

— Рада надзираюча Товариства взаїмних обезпечень „Днїстер" відбула дня 11 мая с. р. по загальних зборах Товариства звичайне (квартальне) засїдане під проводом сов. Григория Кузьми в присутности 13 членів Ради і радника двору Гута яко комісаря правительственного.

По доконаню вибору сов. Григория Кузьми президентом Товариства а о. митрата Льва Туркевича віцепрезидентом і по доповненю складу Дирекциї вибором заступника директора п. Володимира Шухевича — наступило справозданє Дирекциї о розвою і станї обох Товариств в перших чотирох місяцях. З того справозданя подаємо туть деякі важнійші дати в цїли познакомленя ширших кругів з гарним розвоєм обох Товариств.

В Товаристві обезпечень „Днїстер" було в часї від 1 січня до 30 цьвітня виданих 17.350 важних поліс на обезпечене вартости 10,295.605 зр. з премією 84.612 зр. 50 кр.; в тих самих чотирох місяцях попередного року було 14.188 поліс на обезпечене вартости капіталу 8,722.652 зр. з премією 70.788 зр. 51 кр.; отже сего року більше о 3.162 поліс на обезпечене вартости капіталу 1,572.953 зр. і більше премії о 13.823 зр. 99 кр. В І. кварталї 1899 прибуло до обезпеченя 38 церквей, 4 обезпеченя движимостий церковних, 45 приходств і 34 шкіл; взагалї прибуло в І. кварталї до обезпеченя 5949 будинків.

Всїх шкід приключило ся по конець цьвітня 153, котрих сума разом з коштами ліквідациї виносить 40.915 зр. 75 кр., а потрутивши від того участь реасекурациї, остає на власний рахунок 20.342 зр. 74 кр. Більші пожари лучили ся: в Угнові (22 шкід), в Вербіжи пов. рудецкого (7 шкід), в Куликові (церков на 6.181 зр. 14 кр.), в Романові, в Долинї, в Ясеници, в Клекотові і Пацикові.

Фонд резервовий виносив з днем 30 цьвітня 101.356 зр. 40 кр.

Фонд емеритальний для урядників і слуг Товариства виносив 5.572 зр. 73 кр.

Цїнних паперів докуплено в сумі 23.800 зр. номін. вартости, разом було в кінцем цьвітня 191.537 зр. номін. вартости. Всї ті папери зложені в переховок в Банку краєвім.

На житє обезпечилось через „Днїстер" в Краківскім Товаристві в часї від 1 січня до 30 цьвітня 22 особи на суму капіталу 27.500 зр.; всї члени „Днїстра" повинні при обезпеченях житевих користати все з посередництва „Днїстра" і звертати ся в тім ділї тілько до Дирекциї або до аґентів „Днїстра".

В *Товариство взаїмного кредиту* вплинуло в чотирох місяцях 434 зголошень о позички; з тих признано позички 277 петентам, відмовлено 99, а 23 відступило; що-до прочих зажадано різних вияснень.

Виплачено позичок 256 в сумі 133.465 корон, з попередного року оставала на позичках сума 461.036 кор. 65 гел., сплачено з позичок суму 51.979 кор. 86 гел., отже з кінцем цьвітня есть на позичках 542.521 кор. 79 гел.

Членів нових прибуло 203, виступило 39; з кінцем цьвітня есть членів 1.533. Сума уділів вплачених до кінця цьвітня 59.110 кор. 30 гел.

Фонд резервовий виносить 3939 кор. 30 гел., спецiяльна резерва 318 кор. 47 гел. В загалї фонди власні Товариства виносять 63.943 кор. 20 гел.

Вкладок прибуло на давні книжочки і нових 248 в сумі 279.793 кор. 10 гел., звернено з вкладок в тім часї 100.527 кор. 89 гел., отже остає всїх вкладок з кінцем цьвітня 758 в сумі 593.216 кор. 56 гел.

Крім суми уділеної на позички уміщено решту капіталів і власних фондів в слїдуючий спосіб:

в цїнних паперах . .	70.972 к.	50 г.
в щадници почтовій (до обороту чекового) . .	15.438 „	79 „
в різних товариствах .	46.507 „	10 „
Разом .	132.919 к.	39 г.

Капітал оборотовий збільшив ся за чотири місяці о 185.189 кор. 47 гел., а оборот касовий в тім часї виносив 1,109.423 кор. 22 гел.

По вислуханю справоздань Дирекциї і по переведеню дискусиї порішила Рада надзираюча пять просьб о відшкодованя таких членів, котрі після статута утратили або не мали права жадати відшкодовань, і увзглядняючи лагідячі оставини признала в дорозї ласки 3 часткові і 2 повні відшкодованя, чим дала доказ гуманітарного характеру Товариства супротив своїх членів. Именно признано: Федькови Рибакови з Клюсова пов. сокальского 200 зр. Іванови Хміляреви з Клекотова пов. брідского 300 зр., громаді Кіцмань 120 зр., Стефанови Боднарукови з Гадинковець 430 зр. і церкві дочерній в Долинї 30 зр.

Наконець ухвалено з фондів Товариства взаїмного кредиту уділити Товариству Руска Бурса в Новім-Санчи безпроцентову позичку 250 зр.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Віденъ 25 мая. Угорскі міністри позістануть у Відни аж до хвилї, коли Цїсар рішить справу угоди. Зачувати, що австрийске правительство постановило не робити нїякої уступки в справі банковій.

Петербург 25 мая. Звістний ґен. Комаров, редактор ґазети „Сьвет" не приняв вибору на предсїдателя петербурґского благотворительного комітету. В наслїдок того мав відбути ся вчера вибір нового предсїдателя, але в наслїдок сцен на зборах не могло до того прийти.

Льондон 25 мая. З Пекіну доносять, що російский посол повідомив хіньске правительство, що Росия на може увзглядпити бажаня Хіни і не відступить від проекту продовженя манджурскої зелїзницї аж до Пекіну.

Канеа 25 мая. Кн. Юрий видав проклямацию до християн, в котрій взиває їх, щоби они прихильним поступованєм супротив магометам старали ся вдержати їх від еміґрациї. Таку саму проклямацию видав і анґлійский комендант в Кандиї.

За редакцию відповідає: Адам Крахочецкий

з пристрастною заїлостию нападає на себе і не видить річий такими якими они суть.

— А може би Ви і нам сказали, як то Ви віщуєте! — сказав один з тих, що его подивляли.

Дуже можливо! — відповів він на то: Щоби видїти будучність, треба дивити ся взад а не наперед. — По заду, в минувшости, видить пророк все як в зеркалї. Але наші міністри нерадо заглядали до того зеркала; а до того ще зірвали они собі очи від читаня многих просьб, славословій та дипльоматичних нот і тепер недовиджують.

— Але що Ви скажете о теперішних часах.

— Так не лишить ся, як тепер есть. Против сего пророцтва не дасть ся нічого сказати! — відповів старий радник.

— Отже Ви гадаете, що непокої і зміни ще не закінчили ся! Таже злого духа [3]) вивезли вже межи щури та миши на осров сьв. Гелени. Звідкиж би він знову взяв ся? Або хиба гадаєте, що він, або другий такий опир як він, міг би знову появити ся та робити галабурду?

Радник державний здвигнув плечима: Дуже можливо. Впрочім той злий дух не зробив анї полудневo-американьскої анї францускої революциї; але він спроміг дуже то, що прискорює революцию в людскім роді, бо задля своєї династиї боров ся против того, именно против правди, просьвіти, свободи, права, не лиш у французів, але й у инших народів. То пробудило і инші народи. Тепер же хотять знову силою оружия, інквизицею, тортурами, дипльоматичними хитрощами, мундурами, патентами на шляхотство, ордерами, вічними союзами, вакопами прасовими і тим подібними з давен давна хвальними річами допомогти до вічного мира. Так бувало вже за часів Франкліна і Вашінґтона, в часах бастилї[4]), за часів Давустів[5]), Пальмів[6]). Ті самі средства і причини будуть мати ті самі наслїдки. На то можете спустити ся.

---

[3]) Автор мав тут на думцї Наполеона I., францускoго цїсаря, котрого в 1815 р. по битвах під Ватерльо і Бель-Аліянс Анґлійцї зловили, коли він хотїв втїкати до Америки і за згодою держав европейских, именно же Німеччини, Австриї і Росиї вивезли на самотний остров сьв. Гелени в полудневім атлянтийскім океанї, де він 5 мая 1821 р. помер.

[4]) Бастиля — первістно оборонний замок, відтак страшний кримінал в Парижи, де замикано політичних виновників. В 1789 р. 14 липня збунтовані Парижани здобули Бастилю.

[5]) Даву (Davout або Davoust) один із найздібнійших францускиx ґенералів за часів Наполеона I. Коли Наполеон I. вернув з острова Ельби, став Даву міністром війни; по битві під Бель-Аліянс боронив Парижа а відтак повів армію поза ріку Льоару і остаточно піддав ся францускому королеви Людвикови XVIII. та завізвав і армію до того. Від тої пори пішла була чутка, що він дістав за то від короля 2 міліони франків.

[6]) Пальм, книгар в Нірнберзї, видав був брошуру против Наполеона I. під заголовком: „Німеччина в своїм найглубшім пониженю". Наполен I. велів его в 1806 р. арештувати, ставити в Бравнав перед военний суд і розстріляти.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).